

KOROŠKI SLOVENCIS PETICIJO V BRUSLJU

Avstrija na tapeti

Na avstrijskem Koroškem položaj manjšine postaja vse bolj težak, uporaba in znanje slovenščine pa pojemata. Koroški Slovenci so se zato prvič poenotili in začeli internacionalizacijo svojih težav pred EU

Boris Jaušovec

Pri Odboru za peticije Evropskega parlamenta (PETI) v Bruslju so sinoči obravnavali peticijo koroških Slovencev o pomanjkljivem uresničevanju manjšinskih pravic in kršitvah načel pravne države v Avstriji. Kot nam je povedal eden od akterjev, poslovodeči tajnik ene od treh krovnih manjšinskih organizacij na avstrijskem Koroškem Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) **Marko Oraže**: "Prvič se je zgodilo, da so tako obširni dokument, okoli deset strani, uskladili in

podpisali vsi predsedniki, torej **Valentin Inzko** iz Narodnega sveta (NSKS), **Manuel Jug** iz Zveze slovenskih organizacij (ZSO) in **Bernard Sadovnik** iz Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk ter še **Gabriel Hribar**, predsednik manjšinske politične stranke Enotne liste. To je velik dosežek."

V peticiji koroški Slovenci pričakujejo, da bo zbudila pozornost evropskih poslancev, da bi tako na Avstrijo ustvarili pritisk in bi se njena vlada končno začela zavedati svojih obveznosti do

Agustine Grasser, Roman Roblek, odvetnik Rudi Volk, Valentin Inzko in Gabriel Hribar pred Evropskim parlamentom v Bruslju
Foto: Marko Oraže

manjšine, saj so te pravice "zasidrane ne le v avstrijski zvezni ustavi, temveč tudi v mednarodnopravnih sporazumih". "Kljub temu slovenska narodna skupnost na Koroškem že desetletja doživlja, da teh pravic v praksi ne izvajajo zadostno ali pa z veliko zamudo. Poleg tega se v zadnjem času kopičijo primeri neupoštevanja tako ustavnih kot mednarodnopravnih določb v zakonodaji, zlasti na področju izobraževanja, še

Peticijo lahko na odbor PETI vložijo zgolj posamezniki, kar je kot prvopodpisani storil **Roman Roblek** iz Enotne liste novembra lani. Včeraj smo ga po telefonu dobili v Bruslju, kjer je ves dan imel sestanke. "Pravkar sem končal sestanek **Thomasom Waitzem**, ki je avstrijski evropski poslanec iz vrst Zelenih, ki so v Avstriji del vladne koalicije. Iz njihovih vrst je tudi pravosodna ministrica **Alma Zadič**. Obljubil mi je podporo pri nocojšnji obravnavi peticije na odboru, čeprav ta tako rekoč njegovi vladi očita neukrepanje. Bil je namreč začuden, kako je mogoče, da Slovenec iz Slovenije pred sodiščem v Celovcu lahko uporablja slovenščino, ker pač gre za enega od uradnih jezikov v EU, koroški Slovenec pa te pravice nima. Zdelo se mi je, da je bi lahko šlo za diskriminacijo. Poleg njega so mi podpora že obljubili tudi drugi avstrijski in slovenski poslanci v Evropskem parlamentu. Zato upamo, da bomo lahko na Avstrijo oziroma na njeno vlado naredili neki pritisk, da se te razmere na avstrijskem Koroškem uredijo v prid manjšine."

Praden sta odpotovala v Bruselj, smo se po telefonu pogovarjali tudi s predsednikom NSKS Valentinom Inzkom in podpredsednico ZSO **Augustine Gasser**. Tudi Inzko je pohvalil dejstvo, da koroški Slovenci pri internacionalizaciji

svojega boja za pravice nastopajo tako enotno: "Vedno smo govorili, da mora manjšina govoriti z enim glasom, in zdaj se nam je uspelo o teh naših krucialnih vprašanjih uskladiti." Ko smo ga posebej vprašali, ali so znotraj manjšine tudi že rešili odprto vprašanje manjšinskega javnopravnega zastopstva, kot zahteva NSKS, da je do njega treba priti z demokratičnimi volitvami znotraj manjšine, je Inko dejal: "Tista vprašanja, o katerih se še ne strinjamo, smo tokrat pustili ob strani, da ne bi ogrozili reševanja teh težav, ki so ključna za naš nadaljnji obstoj kot manjšine."

Podobno je povedala podpredsednica ZSO **Augustine Gasser**: "Predolgo smo se za iste cilje zavzemali vsak sam zase in nismo bili dovolj uspešni. Položaj manjšine pa postaja vse bolj težak, uporaba in znanje slovenščine pri nas pojemata. Zato smo morali stopiti skupaj, da si zagotovimo obstanek in zaščitimo svoj jezik. Vidim pa, da je v Avstriji zavoljo peticije vse več podpore za naše cilje v javnosti. Naklonjeni so nam tudi mediji. Upam, da tudi EU ne bo več vseeno za naš položaj."

Župan Suhe cenzuriral plakat

Župan avstrijske južnokoroške dvojezične občine Neuhaus/Suha je na občinski spletni strani <https://neuhaus.gv.at/news> očividno manipuliral s plakatом, ki je v začetku aprila dvojezično vabil v Evropsko šolo Šmihel na informativni dogodek Zasvojenost in nevarnost. Poleg Suhe so bile soprorediteljice še druge občine velikovškega okraja. Kot so v protestu zavoljo županove "cenzure" poudarili pri Narodnem svetu koroških Slovencev, se to županu **Patricku Skubelu** ni zgodilo prvič: "Kakor je razvidno s priloženega posnetka zaslona, so na plakatu odstranili slovensko oznako Suha za Neuhaus (na posnetku)." "Nezaslišana politična provokacija ni usmerjena le proti slovensko govorečim občanem in občanom, temveč proti vsej slovenski narodni skupnosti na Koroškem," so še zapisali pri NSKS in župana pozvali, naj se v prihodnje vzdrži takšnih provokacij in v smislu možnosti, ki jih daje splošni občinski red, uradno poskrbi za vidno dvojezičnost svoje občine.

Ko manjšina govori z enim glasom

posebno pri predšolski vzgoji. Zadnji letnik vrtca pred šolo je bil v Avstriji vključen v obvezno šolsko izobraževanje, zakon o manjšinskem šolstvu, sprejet danega leta 1959, pa tega novega dejstva ne upošteva," še pove Oraže. Naj povemo, da sta poleg nujne reforme dvojezičnega šolstva v peticiji posebna pozornost in opozorilo namenjena še uradni uporabi slovenščine pred sodišči in zakonsko zajamčeno znanje slovenščine na uradih ter potrebi po nujni reformi zakona o narodnih skupnostih.

Bojan Brezigar

PREDVOLILNE RAČUNICE V KATALONIJI

Puigdemont in amnestija

Katalonski politični izgnanec lahko upa, da po majskih volitvah znova postane predsednik Katalonije

Da se začenja oster boj, je Puigdemont napovedal že ob predstavitvi kandidature. Sam bo volilno kampanjo vodil iz sosednje Francije, pričemer je dolina Vallespir je le nekaj kilometrov oddaljena od francosko-španske meje. Toda tarča vseh drugih bodo tudi preostali kandidati na volitvah. Kajti nasprotnik njegove stranke ni le desnica, ki je sicer v Kataloniji dokaj šibka, ampak so tudi socialisti in stranka republikanske levice (ERC), ki ima trenutno največ poslancev v katalonskem parlamentu. Predsednik vlade **Pere Aragonès**, ki pripada tej stranki, je razpustil parlament, ker je po izstopu stranke Junts iz koalicije v parlamentu imel za sabo le še dobro tretjino poslancev. Sicer bi morale biti letos tudi redne volitve, vendar je želel Aragonès očitno na volitve, še preden bi začel veljati zakon o amnestiji. Ocenil je, da bi s tem ošibil Puigdemonta ali pa mu sploh preprečil, da kandidira za predsednika Katalonije. Ko mu to ni uspelo, je poslal v Madrid zahtevo za novi osamosvojitveni referendum, a jo je madridska vlada takoj zavrnila. Ne nazadnje je Aragonès javno pozval Puigdemonta, naj odgovori na vprašanje, ali ga bo

podprl za predsednika, če bo ERC zmagala na volitvah.

In Puigdemont mu seveda ni odgovoril, pač pa je bil nekdanji predsednik ob predstavitvi kandidatne liste zelo kritičen do Aragonesa in njegove vlade. Očital mu je, da ni bil sposoben ohraniti večine v katalonskem parlamentu in da njegova vlada ni sprejela nujnih ukrepov glede prihodnosti Katalonije, ki jih je obljubila. Ni pa mu očital, da je začel s pogajanjem z Madridom, čeprav je pristavil, da s tem ni dosegel nič.

Sicer javnomnenjske raziskave kažejo, da bodo volivci potrdili usmeritve z zadnjih parlamentarnih volitev, ko je stranka Junts prehitela republikansko levico in se torej po vsej verjetnosti vprašanje, ali bo Puigdemont sploh podprl Aragonesa, ne postavlja. Znano bi biti obratno, namreč da bo morala ERC odločiti, ali naj podpre Puigdemonta.

Seveda je tu še tretji dejavnik, to so socialisti. Njihov kandidat **Salvador Illa** je ugleden politik, bil je celo minister za zdravje v vladi **Pedra Sáncheza**, v zadnjih letih pa lider opozicije v Kataloniji. Javnomenjske razprave so še vse do prejšnjega tedna napovedovale, da bodo socialisti prva stranka na katalonskih volitvah, tik pred stranko Junts. S Puigdemontovo kandidaturo bi se znalo to spremeniti. Neznanka pa ostaja tudi Ljudska stranka (PP). V Madridu se je

znašla v opoziciji prav zaradi podpore, ki jo je Puigdemont zagotovil Sánchezu. PP očita socialistom, da so z zakonom o amnestiji izkrivili izid lanskoletnih parlamentarnih volitev, ker so prav z amnestijo "kupili" glasove stranke Junts. PP ni bila nikoli zelo močna v Kataloniji in tudi na lanskoletnih upravnih volitvah je dosegla slab rezultat, vendar je nato omogočila socialistom, da so preglasovali stranke neodvisnosti in izvolili svojega župana. Ker je Puigdemont za PP največji sovražnik, ni

izključeno, da bi ta stranka posegla v glasovalni stroj v parlamentu in korist socialistov, če stranke neodvisnosti na volitvah ne dosežejo absolutne večine.

Obstaja pa še ena možnost: sodelovanje ERC in socialistov. To ne bi bila novost, zgodilo se je že nekajkrat, ko sta bila socialisti najprej **Pasqual Maragall** (2003) in nato **José Montilla** (2006) izvoljena za predsednika katalonske vlade s podporo stranke ERC. Skratka, volilni boj se je začel in neznank je kar nekaj.

Charles Puigdemont, odstavljeno predsednik Katalonije, ki od leta 2017 živi v izgnanstvu v Bruslju, se je preselil v Severno Katalonijo, ki pripada Franciji, v dolino Vallespir, kjer je konec minulega tedna predstavil svojo kandidatno listo za katalonske deželne volitve, ki bodo 12. maja. Lista bo nosila dvojno ime, in sicer Puigdemont + Junts.

Charles Puigdemont v središču pozornosti ob najavi svoje kandidature na katalonskih volitvah v francoskem mestu Elne v dolini Vallespir Foto: Reuters

novakbm
atp group

Sklenite Kredit Naprej
in pospešite do 40.000 €.

nkbm.si • 080 1770 • info@nkbm.si